

Anbefaling 1 - Lænderyg

Anbefaling	<p><i>Undgå billeddiagnostisk udredning med MR-scanning eller røntgenundersøgelse hos patienter med nyopståede lænderygmerter, når der ikke er mistanke om alvorlig lidelse.</i></p> <p>Mistanke om alvorlig lidelse omfatter tegn på infektion eller blødning i rygmarvskanalen, knoglebrud, cancer eller afklemning af rygmarven. Symptomer på alvorlig lidelse, såkaldte "røde flag", er feber eller anden tegn på infektion, historik om skade eller nylig spinalpunktur (undersøgelse af væsken fra rygmarvskanalen), nyopståede vandladningsproblemer eller anden alvorlig progredierende neurologisk udfald.</p>
Rationale	<p>Størstedelen af nyopståede tilfælde af længderygmerter er godartede og går over af sig selv. Rutinemæssig billeddiagnostik vil i disse tilfælde ikke have betydning for patientens muligheder for at komme sig. Billeddiagnostik kan påvise aldersrelaterede ændringer i rygraden og tilfældige fund. Disse fund vil ofte ikke være årsagen til rygsmerterne, og de vil ikke kræve behandling, men de kan derimod gøre patienten unødvendigt bekymret. De tilfældige fund kan føre til flere undersøgelser og i yderste konsekvens føre til unødvendig operation.</p>
Kilder	<p>Hutchins TA, Peckham M, Shah LM, Parsons MS, Agarwal V, Boulter DJ, et al. American College of Radiology. ACR appropriateness® Low Back Pain: 2021 Update. J Am Coll Radiol. 2021 Nov;18(11):S361-79. Link</p> <p>American Academy of Family Physicians (AAFP): Twenty Things Physicians and Patients Should Question [Internet]. Choosing Wisely. 2012 April 4 [cited 2020 Sept 27]. Link</p> <p>Chou R, Fu R, Carrino JA, Deyo RA. Imaging strategies for low-back pain: Systematic review and meta-analysis. Lancet. 2009;373(9662):463-72. Link</p> <p>Chou R, Qaseem A, Owens DK, Shekelle P. Diagnostic Imaging for Low Back Pain: Advice for High-Value Health Care From the American College of Physicians. Ann Intern Med. 2011 Feb 1;154(3):181-9. Link</p> <p>Thorson D, et al. Health Care Guideline: Adult acute and subacute low back pain [Internet]. Institute for Clinical Systems Improvement, USA. 2018 March [cited 2020 Sept 27]. Link</p> <p>Klinisk Vejledning: Diagnostik og behandling af lænderygmerter i almen praksis. [Internet] Dansk Selskab for Almen Medicin. 2006. [Cited 2020 Sept 27]. Link</p> <p>Management of acute low back pain [Internet]. Michigan Quality Improvement Consortium. 2012 Sep [cited 2020 Sept 27].</p> <p>National Collaborating Centre for Primary Care (UK). Low Back Pain: Early Management of Persistent Non-specific Low Back Pain [Internet]. London: Royal College of General Practitioners (UK); 2009 [cited 2023 Apr 21]. (National Institute for Health and Clinical Excellence: Guidance). Link</p>

	<p>Sundhedsstyrelsen, 2019. National klinisk retningslinje for behandling af nyopståede lænderygsmerter 2016, version 2.1 publiceret 28.10.2019. Link</p> <p>Stochkendahl MJ, Kjaer P, Hartvigsen J, Kongsted A, Aaboe J, Andersen M, et al. National Clinical Guidelines for non-surgical treatment of patients with recent onset low 3 back pain or lumbar radiculopathy. Eur Spine J. 2018;27(1):60-75. Link</p> <p>Guideline for the evidence-informed primary care management of low back pain [Internet]. Toward Optimized Practice. 2017 [cited 2020 Sept 27]. Link</p> <p>Chiodo A. E., et al. Health Care Guideline: Acute low back pain [Internet]. University of Michigan Health System. 2010 Jan [cited 2020 Sept 27]. Link</p> <p>Van Rijn RM, Wassenaar M, Verhagen AP, Ostelo RW, Ginai AZ, de Boer MR, et al. Computed tomography for the diagnosis of lumbar spinal pathology in adult patients with low back pain or sciatica: a diagnostic systematic review. Eur Spine J. 2012;21(2):228-39. Link</p> <p>Wassenaar M, van Rijn RM, van Tulder MW, Verhagen AP, van der Windt DA, Koes BW, et al. Magnetic resonance imaging for diagnosing lumbar spinal pathology in adult patients with low back pain or sciatica: a diagnostic systematic review. Eur Spine J. 2012;21(2):220-7. Link</p>
<p>Beskrivelse af udviklingen</p>	<p>Anbefalingen er udviklet i et samarbejde mellem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dansk Ortopædisk Selskab, Dansk Selskab for Arbejds- og Miljømedicin, Dansk Selskab for Almen Medicin, Dansk Selskab for Muskuloskeletal Medicin, Dansk Neurologisk Selskab og Dansk Radiologisk Selskab • Dansk Selskab for Kiropraktik • Dansk Selskab for Fysioterapi • Radiograf Rådet • Danske Patienter og Gigtforeningen <p>Arbejdet er desuden inspireret af søsterorganisationerne Choosing Wisely i USA, Canada, England, Australien og Norge. En workshop med repræsentanter fra ovennævnte aktører har været med til at afdække, hvorfor der ofte foretages billeddiagnostisk udredning af patienter med nyopståede lænderygsmerter uden mistanke om alvorlig lidelse, samt hvordan vi i fremtiden kan undgå dette. På baggrund af dialogen mellem klinikere og patienter er der udarbejdet et idékatalog for initiativer, samarbejder og implementering af tiltag, som skal være med til at reducere brugen af billeddiagnostisk udredning til patienter med nyopståede lænderygsmerter uden mistanke om alvorlig lidelse. Idékataloget findes på vaelgklogt.dk.</p>

April 2023: Vælg Klogt har ikke fundet behov for at opdatere anbefalingen. Få referencer er opdateret ligesom ødelagte links er repareret. Næste vurdering af behov for opdatering er i april 2026.